

Uz sākumlapu>Prasības iesniegšana tiesā>Kur un kā>Kā iesniegt lietu tiesā Kā iesniegt lietu tiesā

Polija

1 Vai man noteikti ir jāvēršas tiesā vai arī pastāv citas alternatīvas?

Alternatīva lietas izskatīšanai tiesā ir mediācijas procedūra. Mediācija ir ārpustiesas (savstarpējas vienošanās) strīdu risināšanas metode, kurā piedalās neatkarīga un kvalificēta persona vai iestāde (mediators). Mediācijas procedūra ir brīvprātīga (strīdā iesaistītā puse var jebkurā brīdī atsaukt savu piekrišanu mediācijas procesam un atkāpties no mediācijas) un konfidenciala (procedūras dalībnieku pienākums ir saglabāt mediācijas laikā iegūtās informācijas konfidencialitāti), un mediatori ir objektīvi un neatkarīgi (tie nenostājas nevienā pusē un principā nepiedāvā strīda risinājumus).

2 Vai pastāv kāds laika ierobežojums, lai vērstos tiesā?

Parasti prasības tiesā var celt jebkurā laikā, ja vien atsevišķos noteikumos nav paredzēts laika ierobežojums. Tomēr puse, kas ceļ prasību pēc noilguma termiņa beigām, riskē zaudēt lietu, ja otra puse apgalvo, ka prasībai ir iestājies noilgums.

Noilguma termiņus (*terminy zawite*) piemēro saskaņā ar Polijas tiesību aktiem. Noilguma termiņa specifika nozīmē, ka, pusei neceļot konkrētu prasību noilguma termiņa ietvaros, puse zaudē tiesības celt konkrētu prasību. Civilprocesa kodeksā (CCP, *Kodeks postępowania cywilnego*) nav ietverts vispārīgs noteikums, kas regulēti noilguma termiņus, taču ir norāde uz šiem termiņiem noteikumos par īpašām situācijām.

Tiesību izbeigšanās noilguma iestāšanās rezultātā ir saistoša pusēm, kuras saista tiesiskās attiecības, tiesai vai citai iestādei, kas izskata lietu. Iestāde ņem to vērā automātiski, nevis pēc puses pieprasījuma vai iebilduma izvirzīšanas. Noilguma termiņu var atjaunot tikai izņēmuma gadījumos, kad tā neievērošana nav bijusi puses vaina.

3 Vai man jāvēršas šīs dalībvalsts tiesā?

Lai noteiktu, vai konkrētas dalībvalsts teritorijā esoša tiesa ir kompetenta izskatīt konkrētu lietu, būtu jānosaka attiecīgās tiesas jurisdikcija.

Parasto Polijas tiesu vispārējo jurisdikciju civillietu izskatīšanā tās teritorijā dēvē par valsts jurisdikciju, un to reglamentē CPK.

Izskatāmās lietas ietilpst valsts jurisdikcijā, ja atbildētājs dzīvo vai pastāvīgi uzturas Polijā vai tā juridiskā adrese ir reģistrēta Polijā.

Turklāt valsts jurisdikcija Polijas tiesām ir šādās lietās:

laulāto mantisko attiecību lietās (valsts jurisdikcija ir ekskluzīva, ja abi laulātie ir Polijas pilsoņi un viņu pastāvīgā dzīvesvieta un uzturēšanās vieta ir Polijā); saistībā ar vecāku un bērnu attiecībām (valsts jurisdikcija ir ekskluzīva, ja visas puses ir Polijas pilsoņi un to pastāvīgā dzīvesvieta un uzturēšanās vieta ir Polijā);

saistībā ar uzturlīdzekļiem un bērna vecāku noteikšanu (šīs lietas ietilpst valsts jurisdikcijā, ja prasītājs ir tiesīga puse, kuras dzīvesvieta vai uzturēšanās vieta ir Polijā);

saistībā ar darba tiesībām (lietas, kurās prasītājs ir darba ņēmējs, ietilpst valsts jurisdikcijā, ja darbs parasti tiek, ticis vai to plānots veikt Polijā);

saistībā ar apdrošināšanu (lietas saistībā ar apdrošināšanas attiecībām pret apdrošinātāju ietilpst valsts jurisdikcijā, ja prasītāja dzīvesvieta ir Polijā vai ja ir kāds cits elements, kas liecina par Polijas teritoriālo jurisdikciju);

saistībā ar patērētājiem (lietas, kurās prasītājs ir patērētājs, ietilpst valsts jurisdikcijā, ja patērētāja pastāvīgā dzīvesvieta vai uzturēšanās vieta ir Polijā un patērētājs nepieciešamās darbības līguma noslēgšanai ir veicis Polijā; šādos gadījumos otra puse līgumā ar patērētāju tiek uzskatīta par personu, kuras pastāvīgā dzīvesvieta vai juridiskā adrese ir reģistrēta Polijā, ja tai ir uzņēmums vai filiāle Polijā un līgums ar patērētāju ir noslēgts attiecīgā uzņēmuma vai filiāles darbības ietvaros).

Polijas tiesām ir ekskluzīva valsts jurisdikcija arī šādās lietās: - lietās saistībā ar lietu tiesībām attiecībā uz Polijā esošu nekustamo īpašumu un Polijā esoša nekustamā īpašuma valdījumu; lietās saistībā ar nomu (*najem* vai *dzierzawa*) un citām attiecībām, kas ietver šāda nekustamā īpašuma izmantošanu (izņemot lietas saistībā ar nomas maksu un citām maksājāmām summām par nekustamā īpašuma izmantošanu vai labuma gūšanu no tā); citās lietās, kurās tiesas nolēmums ir saistīts ar Polijā esoša nekustamā īpašuma lietu tiesībām, valdījumu vai izmantošanu; lietās saistībā ar juridisku personu vai organizatorisku struktūrvienību, kas nav juridiskas personas, likvidēšanu, kā arī saistībā ar to pārvaldes struktūru lēmumu atcelšanu vai anulēšanu, ja juridiskā persona vai organizatoriskā struktūrvienība, kas nav juridiska persona, ir reģistrējusi juridisko adresi Polijā.

Turklāt, ja valsts jurisdikcijā ietilpst lieta, kas celta galvenās prasības ietvaros, šajā jurisdikcijā ietilpst arī pretprasība.

Konkrētu tiesisko attiecību puses var rakstiski vienoties par to, ka lietas saistībā ar īpašumtiesībām, kas rodas vai var rasties attiecību ietvaros, ietilpst Polijas tiesu jurisdikcijā.

Tiesa automātiski izvērtē valsts jurisdikcijas neesamību katrā lietas posmā.

Ja tiek secināts, ka valsts jurisdikcija nepastāv, tiesa noraida prasību vai pieteikumu.

Valsts jurisdikcijas neesība ir iemesls atzīt procesu par spēkā neesošu.

4 Ja jā, tad kurā šīs dalībvalsts tiesā man jāvēršas, ja ņem vērā manu dzīvesvietu un otras puses dzīvesvietu, vai citus ar strīdu saistītus apstākļus?

Lai noteiktu, kura rajona tiesa (*sąd rejonowy*) vai apgabaltiesa (*sąd okręgowy*) ir kompetenta izskatīt lietu, būtu jāņem vērā tiesas teritoriālā jurisdikcija.

Saskaņā ar Polijas tiesību aktiem tiek izšķirta vispārējā teritoriālā jurisdikcija, alternatīvā teritoriālā jurisdikcija un ekskluzīvā teritoriālā jurisdikcija.

a) vispārējā teritoriālā jurisdikcija

Parasti prasības ir jāceļ pirmās instances tiesā ar teritoriālo jurisdikciju pēc atbildētāja dzīvesvietas (saskaņā ar Civilkodeksu fiziskas personas dzīvesvieta ir pilsēta, kurā persona uzturas ar mērķi to darīt pastāvīgi). Ja atbildētāja dzīvesvieta nav Polijā, teritoriālo jurisdikciju nosaka pēc personas uzturēšanās vietas, bet, ja šī vieta nav zināma vai ir ārpus Polijas, pēc atbildētāja pēdējās dzīvesvietas Polijā. Prasības pret Valsts kasi ir jāierosina tiesā, kurai ir jurisdikcija tās valsts struktūrvienības juridiskajā adresē, uz kuru prasība attiecas. Prasības pret juridisku personu vai citu struktūru, kas nav fiziska persona, jāierosina tiesā, kurai ir jurisdikcija attiecīgās struktūras juridiskās adreses atrašanās vietā.

b) alternatīvā teritoriālā jurisdikcija

Pamatojoties uz noteikumiem par alternatīvo teritoriālo jurisdikciju, prasītāji pēc saviem ieskatiem var celt prasību tiesā, kurai ir vispārējā jurisdikcija, vai citā tiesā, kas tiesību aktos ir noteikta kā kompetentā tiesa. Polijas civillietās alternatīvā teritoriālā jurisdikcija ir paredzēta šādās lietās:

uzturlīdzekļu prasību gadījumā un bērna vecāku noteikšanas lietās; īpašuma prasībās pret uzņēmējdarbības struktūru;

saistībā ar līgumstrīdiem; prasībās par kaitējuma atlīdzināšanu; saistībā ar atlīdzību par lietas izskatīšanu (samaksu par darbu advokātam); saistībā ar prasību saskaņā ar nekustamā īpašuma nomu (*najem* vai *dzierzawa*); saistībā ar vekseli vai čeku.

Prasības saistībā ar uzturlīdzekļu prasībām, bērna vecāku noteikšanu un saistītām prasībām var ierosināt pēc tiesīgās puses dzīvesvietas. Īpašuma prasības pret uzņēmējdarbības struktūru var ierosināt tiesā, kurai ir jurisdikcija struktūras galvenā biroja vai filiāles juridiskajā adresē, ja prasība ir saistīta ar galvenā biroja vai filiāles darbībām. Prasības par līguma slēgšanu, tā satura noteikšanu, līguma grozīšanu un līguma esības konstatēšanu, izpildi, līguma izbeigšanu vai anulēšanu, kā arī zaudējumiem saistībā ar līguma nosacījumu nepildīšanu vai neatbilstīgu pildīšanu var ierosināt tiesā, kurai ir jurisdikcija līguma izpildes vietā. Ja ir kādas šaubas, līguma izpildes vieta būtu jāapstiprina ar dokumentu. Prasības par kaitējuma atlīdzināšanu var ierosināt tiesā, kurai ir teritoriālā jurisdikcija vietā, kur noticis incidents, kas radījis kaitējumu. Prasības par pienākošās summas samaksu par lietas izskatīšanu var ierosināt tiesā, kurai ir jurisdikcija vietā, kur juridiskais pārstāvis ir izskatījis lietu. Prasības saistībā ar nekustamā īpašuma nomu (najem vai dzierzawa) var ierosināt tiesā, kurai ir jurisdikcija nekustamā īpašuma atrašanās vietā. Prasības pret pusi, kurai ir pienākums saskaņā ar vekseli vai čeku, var ierosināt tiesā, kurai ir jurisdikcija maksāšanas vietā. Prasību pret vairākām personām, kurām ir pienākums saskaņā ar vekseli vai čeku, var ierosināt kopīgi tiesā, kurai ir jurisdikcija maksāšanas vietā, vai tiesā, kurai ir vispārēja jurisdikcija attiecībā uz vekseli vai čeka saņēmēju vai izdevēju.

c) ekskluzīvā teritoriālā jurisdikcija

Nosacījumi, ar kuriem regulē ekskluzīvo teritoriālo jurisdikciju, ir jāievēro obligāti. Noteiktās lietu kategorijās ar tiem tiek izslēgta iespēja celt prasību vispārējās jurisdikcijas tiesās un arī alternatīvas jurisdikcijas tiesās, kā arī iespēja iesniegt lietu izskatīšanai citā tiesā saskaņā ar vienošanos par jurisdikciju. Ekskluzīvas jurisdikcijas gadījumā kompetence izskatīt konkrētu lietu ir tikai vienai no visām viena un tā paša līmeņa tiesām. Atkarībā no lietas veida tā ir konkrēta rajona tiesa vai apgabaltiesa.

Prasības saistībā ar nekustamā īpašuma īpašumtiesībām vai citām lietu tiesībām saistībā ar nekustamo īpašumu, kā arī saistībā ar nekustamā īpašuma valdījumu var ierosināt tikai tajā tiesā, kurai ir jurisdikcija nekustamā īpašuma atrašanās vietā. Ja strīda priekšmets ir servitūts attiecībā uz zemi, jurisdikciju nosaka atkarībā no apgrūtinātā īpašuma atrašanās vietas. Iepriekš minētā jurisdikcija aptver personiskas prasības attiecībā uz lietu tiesībām un kopīgi pieprasītām tiesībām ar prasībām pret vienu un to pašu atbildētāju. Prasības saistībā ar mantošanu, neatņemamo daļu, kā arī novēlējumiem, norādījumiem vai citiem testamentāriem darījumiem var ierosināt tikai tajā tiesā, kurai ir jurisdikcija testatora pēdējā dzīvesvietā, bet, ja testatora dzīvesvietu Polijā nav iespējams noteikt, tiesā, kurai ir jurisdikcija mantojuma vai tā daļas atrašanās vietā. Prasības saistībā ar dalību kooperatīvā, pilnsabiedrībā, uzņēmumā vai apvienībā var ierosināt tikai tajā tiesā, kurai ir jurisdikcija attiecīgās struktūras juridiskajā adresē. Prasības saistībā ar laulāto attiecībām var ierosināt tikai tajā tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas laulāto pēdējā dzīvesvieta, pat tad, ja viens no laulātajiem joprojām dzīvo vai pastāvīgi uzturas attiecīgajā jurisdikcijā. Ja šāda pamata nav, ekskluzīvā jurisdikcija ir tiesai, kurai ir jurisdikcija atbildētāja dzīvesvietā, bet, ja nav arī šāda pamata, tiesa, kurai ir jurisdikcija prasītāja dzīvesvietā. Prasības saistībā ar vecāku un bērnu attiecībām un adoptētāju un adoptējamo var ierosināt tikai tajā tiesā, kurai ir jurisdikcija prasītāja dzīvesvietā, ja vien nav pamata ierosināt prasību saskaņā ar vispārējās jurisdikcijas noteikumiem.

Turklāt, ja ir pamatota vairāku tiesu jurisdikcija vai ja prasība tiek celta pret vairākām pusēm, attiecībā uz kurām saskaņā ar vispārējās jurisdikcijas noteikumiem kompetence ir dažādām tiesām, tiesu var izvēlēties prasītājs. Tas pats attiecas nekustamo īpašumu, kas atrodas vairākos jurisdikcijas apgabalos, ja pamats tiesas jurisdikcijas noteikšanai ir tā atrašanās vieta. Ja ir kāds šķērslis, kas neļauj kompetentajai tiesai izskatīt lietu vai veikt citas darbības, par to augstākstāvoša tiesa slēgtā sēdē nozīmē citu tiesu. Ja saskaņā ar CPK nav iespējams noteikt teritoriālo jurisdikciju, pamatojoties uz lietas apstākļiem, Augstākā tiesa (*Sąd Najwyższy*) slēgtā sēdē nozīmē tiesu, kurā ceļama prasība. Puses var rakstiski vienoties par to, ka jau esošs strīds vai jebkādi strīdi, kas var rasties nākotnē konkrētu tiesisko attiecību ietvaros, tiek iesniegti pirmās instances tiesā, kurai saskaņā ar likumu nav teritoriālās jurisdikcijas. Tādā gadījumā attiecīgajai tiesai ir ekskluzīva jurisdikcija, ja vien puses nav vienojušās citādi vai prasītājs nav iesniedzis prasības pieteikumu elektroniskas procedūras ietvaros ar maksājuma rīkojumu (*elektroniczne postępowanie upominawcze*, EPU) Puses ar rakstisku vienošanos var arī ierobežot prasītāja tiesības izvēlēties vienu no vairākām tiesām, kurām ir jurisdikcija šādos strīdos. Tomēr puses nevar mainīt ekskluzīvo jurisdikciju.

5 Kurā šīs dalībvalsts tiesā man būtu jāvērsas, ja ņem vērā lietas raksturu, kā arī iespējamo prasījuma mantisko apmēru?

Polijas Republikas parasto tiesu (*sądy powszechnie*) materiālo kompetenci reglamentē Civilprocesa kodeksa noteikumi.

Civillietās pirmās instances tiesas ir rajona tiesas un apgabaltiesas, savukārt otrās instances tiesas ir apgabaltiesas un apelācijas tiesas (*sądy apelacyjne*).

Parasti civillietas pirmajā instancē izskata rajona tiesas, ja vien nav noteikts, ka kompetence ir apgabaltiesām. Apgabaltiesu jurisdikcija pirmajā instancē aptver šādas lietas:

ar īpašumu nesaisītās tiesības (un īpašuma prasības, kas tiek celtas kopā ar šādām prasībām), izņemot lietas, kurās tiek noteiktas vai apstrīdētas radniecības attiecības ar bērnu, lietas, kurās tiek anulēta paternitātes atzīšana un anulēta adopcija;

autortiesību un saistītu tiesību aizsardzība, kā arī lietas saistībā ar izgudrojumiem, funkcionālajiem modeļiem, rūpniecisko dizainu, preču zīmēm,

ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm un integrāls hēmu topogrāfijām un lietas saistībā ar citu intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību;

prasības saistībā ar Likumu par presi;

saistībā ar īpašumtiesībām, ja strīda priekšmeta vērtība pārsniedz PLN 75 000 (izņemot uzturlīdzekļu prasības, lietas saistībā ar valdījuma pārkāpumu, lietas, kurās nosaka laulāto mantas šķirtnību un saskaņo zemes reģistra saturu ar reālo juridisko saturu, un lietas, kas tiek izskatītas elektroniski ar maksājuma rīkojumu);

saistībā ar sprieduma izdošanu rezolūcijas vietā, lai sadalītu kooperatīvu;

saistībā ar tādu lēmumu atcelšanu, anulēšanu vai pasludināšanu par spēkā neesošiem, kurus izdevušas juridisku personu pārvaldes struktūras vai tādu organizatorisku struktūrvienību pārvaldes struktūras, kuras nav juridiskas personas, bet kurām saskaņā ar tiesību aktiem ir piešķirts juridiskas personas statuss;

saistībā ar negodīgas konkurences novēršanu un apkaršanu;

saistībā ar atlīdzību par zaudējumiem, kas radīti, izdodot nelikumīgu spriedumu.

6 Vai es pats(-i) varu iesniegt prasības pieteikumu tiesā, vai arī ir nepieciešams starpnieks, piemēram, jurists?

Parasti civillietās puses un to pārvaldes struktūras vai likumīgie pārstāvji var rīkoties tiesā paši vai ar pārstāvju starpniecību.

Tomēr CPK noteiktās situācijās ir paredzēta obligāta advokāta pārstāvība. Augstākajā tiesā pusēm ir nepieciešami advokāti (*adwokāt*) vai juridiskie konsultanti (*radca prawny*). Lietās saistībā ar rūpniecisko īpašumu ir nepieciešams arī advokāts patentu jautājumos. Pārstāvības prasība attiecas arī uz procesuālajām darbībām, kas saistītas ar tiesvedību Augstākajā tiesā, ja tās veiktas zemākas instances tiesā. Pārstāvības prasība netiek piemērota, ja tiesvedība ir saistīta ar pieteikumu atbrīvošanai no tiesas izdevumiem, advokāta vai juridiskā konsultanta iecelšanu, kā arī ja puse, tās pārvaldes struktūra vai likumīgais vai juridiskais pārstāvis ir tiesnesis, prokurors, notārs, tiesību zinātnes profesors vai pēcdoktorantūras grāda ieguvējs tiesību zinātnē (*doktor habilitowany nauk prawnych*), kā arī tad, ja puse, tās pārvaldes struktūra vai likumīgais pārstāvis ir advokāts vai juridiskais konsultants, vai Valsts kases ģenerālprokuratūras (*Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa*) konsultants.

7 Tieši pie kā man jāvērsas, lai uzsāktu tiesas lietu: reģistrācijas birojā, pie tiesas darbinieka kancelejā, vai kādā citā iestādē?

Prasības pieteikumi būtu jāiesniedz kompetentajā tiesā.

8 Kādā valodā prasības pieteikumu var iesniegt? Vai to var darīt mutiski, vai arī tam jābūt rakstveidā? Vai prasības pieteikumu var nosūtīt pa faksu vai e-pastu?

Prasības ir jāiesniedz tiesā poļu valodā vai ar pievienotu tulkojumu poļu valodā. Prasības pieteikums būtu jāiesniedz rakstiski. Izņēmums ir situācija (saistībā ar darba vai sociālā nodrošinājuma tiesībām), kurā darba ņēmējs vai apdrošināta persona, kas rīkojas bez advokāta vai juridiskā konsultanta, var mutiski iesniegt kompetentajai tiesai prasību, paziņot tiesiskās aizsardzības līdzekļu saturu un citus prasījumus, kas iekļaujami lietā.

Elektroniskā procedūrā ar maksājuma rīkojumu prasījums ir jāiesniedz arī caur datu pārraides sistēmu.

9 Lai ceļtu prasību, ir jāaizpilda kādas ģpašas veidlapas? Ja nav, kā lai es izklāstu savu prasījumu? Vai ir kādi ģpaši elementi, kas ir ietverami iesniedzamajos dokumentos?

Prasības pieteikums ir jāiesniedz uz oficiālas veidlapas tikai tad, ja tas ir paredzēts ģpašos noteikumos. Ir divi gadījumi, kad prasības pieteikums ir jāiesniedz uz oficiālas veidlapas: ja prasītājs ir pakalpojumu sniedzējs vai pārdevējs un izvirza prasību saistībā ar lģgumu attiecībā uz konkrētu priekšmetu (pasta un telekomunikācijas pakalpojumu sniegšana; sabiedriskais transports pasažieru un bagāžas pārvadāšanai; elektroenerģijas, gāzes un degvielas piegāde; ūdens piegāde un notekūdeņu aizvadīšana; atkritumu izvešana un siltumenerģijas piegāde), kā arī saīsinātajā procedūrā (*postępowanie uproszczone*). Prasības pieteikums būtu jāiesniedz rakstiski. Šā noteikuma izņēmums ir darba vai sociālā nodrošinājuma tiesību lietas, kurās darba ņēmējs vai apdrošināta persona, kas rīkojas bez advokāta vai juridiskā konsultanta, var iesniegt kompetentajai tiesai prasību mutiski, ko iekļauj lietā.

Prasības pieteikumā:

jābūt norādģtam tiesas nosaukumam, kurā prasģba tiek iesniegta; pušu, to likumģgo un juridisko pārstāvju vārdiem;

jānorāda prasģjumu veids;

jāiekļauj strģda vai pārsūdzģbas priekšmeta vērtģba, ja no tās ir atkarģga tiesas materiālā jurisdikcija, nodevas apmērs vai tiesiskās aizsardzģbas lģdzekļa pieņemamģba un norādģtā naudas summa nav prasģbas priekšmets;

jānorāda strģda priekšmets;

jānorāda pušu, to likumģgo un juridisko pārstāvju dzģvesvieta vai juridiskā adrese;

jāiekļauj prasģtāja PESEL (Vispārējās elektroniskās iedzģvotāju reģistrācijas sistēmas) numurs vai nodokļu identifikācijas numurs (NIP), ja prasģtājs ir fiziska persona, kurai šim numuram ir jābūt obligāti vai tas ir piešķģrts, lai gan tas nav obligāti, vai arī jāiekļauj prasģtāja Valsts Tiesu reģistra (KRS) numurs vai — ja KRS numura nav — prasģtāja numurs citā attiecģgā reģistrā vai sarakstā, vai, ja prasģtājs nav fiziska persona un tam nav jābūt iekļautam attiecģgā reģistrā vai sarakstā, bet ir nepieciešams NIP, jāiekļauj prasģtāja NIP;

jāiekļauj pieteikuma vai paziņojuma būtģba un pierādģjumi, kas pamato aprakstģto situāciju;

precģzi jānorāda prasģba un lietās saistģbā ar ģpašumtiesģbām jānorāda arī strģda priekšmeta vērtģba, ja vien strģda priekšmets nav konkrēta naudas summa;

jānorāda datums, kad prasģjumam iestājās termiņš, gadģjumos, kad tiek prasģts maksājuma rģkojums;

jāapraksta faktiskie apstāģļi, kas pamato prasģbu un, ja nepieciešams, arī tiesas jurisdikciju;

jānorāda, vai puses ir mēģinājušas izmantot mediāciju vai kādu citu strģda alternatģvas izšķģršana metodi, un, ja nē, iemesli, kādēļ tas netika darģts;

jābūt puses vai tās likumģgā vai juridiskā pārstāvja parakstam;

jāiekļauj pielikumu saraksts.

Prasģbas pieteikumam būtu jāpievieno šādi dokumenti:

pilnvara vai tās apliecināta kopģja (ja prasģbas pieteikumu aizpģlda juridiskais pārstāvis);

prasģbas pieteikuma un tā pielikumu kopģjas, kas jānogādā pusēm, kuras piedalās lietās, un, ja tiesā nav iesniegti pielikumu oriģināli, viena kopģja no katra tiesas materiāliem (elektroniskā procedūrā ar maksājuma rģkojumu prasģbas pieteikumam, kas iesniegts caur datu pārraides sistēmu, ir jāpievieno elektroniski apliecinātas pielikumu kopģjas).

Prasģbas pieteikumā papildus var iekļaut: pieteikumus aizsardzģbas pasākumiem, sprieduma pasludināšanai par izpildāmu nekavējoties un lietas izskatģšanai bez prasģtāja klātbūtnes; pieteikumus saistģbā ar tiesas sēdes sagatavošanu (un jo ģpaši šādus pieteikumus: tādu liecinieku un tiesas nozģmētu ekspertu izsaukšanai, kurus prasģtājs norādģjis pieaicināšanai uz tiesas sēdi; vizuālas pārbaudes veikšanai; lai sniegtu atbildētājam norādģjumus par atbildētāja rģcģbā esošu dokumentu, kas jāuzrāda tiesas sēdē un ir nepieciešams pierādģjumu pārbaudei, vai objektu, kam jāveic vizuāla pārbaude; lai pieprasģtu sniegt pierādģjumus, kas atrodas citās tiesās, birojos vai pie trešām personām).

10 Vai man ir jāmaksā tiesas izdevumi? Ja, jā, – kad? Vai man jāapmaksā advokāts no prasģbas iesniegšanas brģža?

Parasti tiesvedģba ietver izmaksas. Tiesas izmaksas ietver nodevas un citus izdevumus.

Pienākums segt tiesas izmaksas ir tai pusei, kura ierosina tiesā prasģbu (tostarp prasģbas pieteikumu), kam piemēro nodevu vai radģtos izdevumus. Ja maksājāmā nodeva netiek samaksāta, tiesa pieprasa pusei samaksāt to nedēļas laikā, pretējā gadģjumā prasģbas pieteikums tiek atdots (ja prasģbas pieteikumu iesniedz puse, kuras dzģvesvieta vai juridiskā adrese ir ārzemēs un kurai nav pārstāvja Polijā, termiņš nodevas samaksai ir vismaz mēnesis). Ja termiņš ir beidzies un nodeva nav samaksāta, tiesa atdod prasģbu pusei. Atdotajai prasģbai nav likumģga spēka, kāds tas būtu, iesniedzot to tiesā.

Ja ģpašā noteikumā ir paredzēts, ka prasģbas pieteikumu var iesniegt tikai caur datu pārraides sistēmu (EPU procedūra), iesniedzot prasģbas pieteikumu, tiek samaksāta arī nodeva.

Advokāta, juridiskā konsultanta vai advokāta patentu jautājumos iesniegti prasģbas pieteikumi (ja par tiem ir jāmaksā nodeva fiksētā vai proporcionālā apmērā atkarģbā no strģda priekšmeta vērtģbas, ko norādģjusi puse), par kuriem nav samaksāts, tiesa atdod pusei, nepieprasot samaksāt nodevu (CPK 1302. pants). Puse var samaksāt nodevu nedēļas laikā. Ja nodeva tiek samaksāta pilnā apmērā, prasģbai ir juridisks spēks no dienas, kad tā ir pirmo reizi iesniegta. Šāda spēka nav, ja prasģba tiek atdota vēlreiz tāda paša iemesla dēļ.

Jautājumus saistģbā ar samaksu advokātiem vai juridiskajiem konsultantiem (piemēram, samaksas termiņus) vajadzētu regulēt lģgumā starp klientu un juridisko pārstāvi.

11 Vai ir iespējams saņemt juridisko palģdzģbu?

Gan fiziskas, gan juridiskas personas var pieteikties juridiskajai palģdzģbā — tiesas ieceltam juridiskajam pārstāvim, kurš izskata lietu (*pełnomocnik z urzędę*). Fiziskas personas var pieprasģt advokāta vai juridiskā konsultanta iecelšanu, ja tās iesniedz paziņojumu par to, ka nespēs samaksāt advokāta vai juridiskā konsultanta nodevu, neradot grūtģbas sev vai savai ģimenei.

Juridiskas personas (vai citas organizatoriskas struktūrvienģbas, kurām saskaņā ar likumu ir tiesģbas piedalģties tiesvedģbā kā kādai no pusēm) var pieprasģt advokāta vai juridiskā konsultanta iecelšanu, ja tās pierāda, ka tām nav pietiekami daudz lģdzekļu, lai samaksātu advokāta vai juridiskā konsultanta nodevu. Tiesa apmierina pieprasģjumu, ja tā konstatē, ka ir nepieciešama advokāta vai juridiskā konsultanta iesaiste lietā.

Jautājumu par atbrģvošanu no izmaksu segšanas un tiesas iecelta juridiskā pārstāvja nodrošināšanu pārrobežu strģdos reglamentē 2004. gada 17. decembra Likums par tiesģbām uz juridisko palģdzģbu civillietās, kas tiek izskatģtas Eiropas Savienģbas dalģbvalstīs, un tiesģbām uz juridisko palģdzģbu, lai atrisinātu strģdu miermģlģgā ceļā pirms tiesvedģbas uzsākšanas.

12 No kura brģža tiek uzskatģts, ka prasģba ir ceļta? Vai iestādes sniedz kādu atbildi par to, vai mans prasģjums ir vai nav pienāģģgi izklāstģts?

Lietā tiek uzskatģta par iesniegtu tiesā, kad ir iesniegts prasģbas pieteikums. CPK nav paredzēts apliecinājums par to, ka lieta ir iesniegta tiesā pareizi.

13 Vai es saņemšu precģzas ziņas par notikumu turpmāko attģstģbas gaitu (piemēram, laiku, kad man ir jāierodas tiesā)?

Informāciju par plānotajām vai veiktajām darbībām lietas izskatīšanas gaitā var iegūt attiecīgās tiesas Klientu apkalpošanas birojā (*Biuro Obslugi Interesanta*, BOI). Informāciju par plānotajiem tiesas sēžu datumiem var iegūt, zvanot uz Klientu apkalpošanas biroja tālruna numuru, kas norādīts tiesas tīmekļa vietnē, un nosaucot lietas numuru.

Lapa atjaunināta: 12/10/2020

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.